

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๗/๑๔/ว ๐๐๐๑๐

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท. ๑๐๒๐๐

๓ มกราคม ๒๕๓๕

เรื่อง บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมป่าไม้

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างอิง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๔/๓/ว ๕๕๒๔ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๒๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินและกรมป่าไม้ ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์
เพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ซึ่งเกี่ยวกับ
เขตป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๓๔

ตามที่กรมที่ดินและกรมป่าไม้ได้กำหนดระเบียบการตรวจพิสูจน์ที่ดิน เพื่อ
ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ซึ่งเกี่ยวกับเขตป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๒๔
ให้เจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๔/๓/ว ๕๕๒๔ ลงวันที่
๒๗ เมษายน ๒๕๒๔ แล้วนั้น บัดนี้ กรมที่ดินและกรมป่าไม้พิจารณาเห็นว่า ข้อตกลง
ว่าด้วยระเบียบการตรวจพิสูจน์ที่ดินดังกล่าว ควรมีการปรับปรุง เพื่อให้เหมาะสมกับ
สถานการณ์ปัจจุบัน จึงให้ยกเลิกบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมป่าไม้ ว่าด้วย
การตรวจพิสูจน์ที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ซึ่งเกี่ยวกับ
เขตป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินและกรมป่าไม้ ว่าด้วยการ
ตรวจพิสูจน์เพื่อออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ซึ่งเกี่ยวกับเขต
ป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๓๔ แทน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๕

จึงขอส่งบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินและกรมป่าไม้ ว่าด้วยการตรวจ
พิสูจน์เพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ พ.ศ. ๒๕๓๔ มาเพื่อ

โปรดทราบและสั่งเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ผัน จันทรปาน
(นายผัน จันทรปาน)
อธิบดีกรมที่ดิน

กองหนังสือสำคัญ
โทร. ๒๒๓๐๔๗๔
โทรสาร. ๒๒๒๐๘๓๕

บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินและกรมป่าไม้ ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์
เพื่อออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ซึ่งเกี่ยวกับเขตป่าไม้

พ.ศ. ๒๕๓๔

ตามที่กรมที่ดินและกรมป่าไม้กำหนดข้อตกลงร่วมกัน ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์
เพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ซึ่งเกี่ยวกับเขตป่าไม้ ตามบันทึก
ข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินและกรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๒๔ ไว้แล้วนั้น บัดนี้ คณะรัฐมนตรี
ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๓๑ เห็นชอบกับแนวทางดำเนินการขีดแนวเขตป่าไม้
ลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศ และให้กรมพัฒนาที่ดินมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและ
ลงนามรับรองการขีดแนวเขตป่าไม้ถาวรด้วย ประกอบกับมีเรื่องอื่น ๆ ในบันทึกข้อตกลง
ดังกล่าว ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงให้ยกเลิกบันทึก
ข้อตกลงว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ฯ พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ข้อตกลงระหว่างกรมที่ดิน
และกรมป่าไม้ ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์เพื่อออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำ
ประโยชน์ซึ่งเกี่ยวกับเขตป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๓๔ แทน ตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนมกราคม
พ.ศ. ๒๕๓๔ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในข้อตกลงนี้

“เขตป่าไม้” หมายความว่า เขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์
สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตวนอุทยาน และให้หมายความรวมถึงเขตป่าไม้ถาวร
(ป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ) ด้วย

“เขตป่า” หมายความว่า เขตป่าไม้ตามบันทึกข้อตกลงนี้ ยกเว้นเขต
ป่าไม้ถาวร (ป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ)

“ระวาง” หมายความว่า ระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ และให้
รวมถึงระวางรูปถ่ายทางอากาศที่ใช้ในราชการกรมที่ดินด้วย

ข้อ ๒ การตรวจสอบและการลงที่หมายหรือการถ่ายทอดแนวเขตป่าในแผนที่
ระวางที่ใช้ในราชการกรมที่ดิน ให้ดำเนินการดังนี้

๒.๑ เขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งกรมป่าไม้มีหลักฐานการรังวัดทำแผนที่กำหนดขอบเขตที่แน่นอน แล้ว ในกรณีที่เขตป่าดังกล่าวใหญ่กว่าเขตป่าไม้ถาวร กรมที่ดินหรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง จะจัดส่งระวางให้กรมป่าไม้หรือป่าไม้เขตท้องที่ แล้วแต่กรณี ดำเนินการลงที่หมาย หรือถ่ายทอดแนวเขตป่าลงในระวาง และแผ่นทาบระวาง ให้ถูกต้องตรงกัน โดยให้ลง ที่หมายตำแหน่งหลักเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาหรือแผนที่ท้ายกฎกระทรวง หรือแผนที่ประกาศกรมป่าไม้ แล้วแต่กรณี ด้วยวงกลมสีแดงขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓ ม.ม. ขีดรอบด้วยสีเหลี่ยมจุดรัศมี และเขียนหมายเลขประจำหลักเขตนั้น ๆ เช่น ๐๒ ขีดแนวเขตระหว่างหลักต่อหลักด้วยหมึกสีแดง พร้อมทั้งเขียนชื่อป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า แล้วแต่กรณี ลงตาม แนวเขตป่านั้น

เขตป่าที่ได้มีการรังวัดแนวเขตป่าเสร็จก่อนข้อตกลงนี้ และยังมีได้มีการลงที่ หมายหรือถ่ายทอดแนวเขตป่าลงในระวาง ให้กรมที่ดินหรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องประสาน งานกับกรมป่าไม้หรือป่าไม้เขตท้องที่ แล้วแต่กรณี เพื่อให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้ดำเนินการ ลงที่หมายหรือถ่ายทอดแนวเขตป่าและรับรองเขตป่า ต่อไป

๒.๒ วิธีจัดส่งระวางดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่กรมที่ดินจัดทำบัญชีระวาง ที่จะมอบให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้ไปดำเนินการตามข้อตกลงนี้ โดยให้มีชื่อ..... หมายเลข.....แผนที่.....ของระวาง ตามจำนวนที่ส่งมอบแต่ละคราว แล้วให้ผู้ส่งมอบและผู้รับมอบลงลายมือชื่อไว้ในบัญชีทุกครั้ง เมื่อเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน รับคืนเมื่อใด ให้ลงวัน เดือน ปี ที่รับคืน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้ส่งคืนและผู้รับคืน ไว้เป็นหลักฐานในบัญชีทุกครั้ง

การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ดังกล่าว จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ โดยเร็ว นับแต่วันที่ได้รับระวาง

ข้อ ๓ การรับรองเขตป่าในระวาง

๓.๑ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการลงที่หมายหรือถ่ายทอดแนวเขตป่า ตามข้อ ๒ ลงลายมือชื่อไว้ตรงแนวเขตป่าที่จดขอบระวางทุกด้าน หรือที่จุดติดกับเขต ป่าไม้ทุกด้าน พร้อมทั้งวงเล็บชื่อเดิม และ วัน เดือน ปี ไว้ด้วย

๓.๒ เมื่อได้ดำเนินการตามนัยดังกล่าวแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้เขียนข้อความไว้ในที่ว่างด้านบนขวาของขอบระวางและแผ่นทาบระวางแผ่นนั้น ๆ ว่า “ได้ตรวจสอบและลงแนวเขตป่าในระวางถูกต้องแล้ว เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....” แล้วให้ลงลายมือชื่อพร้อมตำแหน่งกำกับไว้ด้วย

ข้อ ๔ เมื่อได้มีการขีดเขตป่าลงในระวางแล้ว หากเจ้าหน้าที่ป่าไม้และเจ้าหน้าที่ที่ดินได้ร่วมกันตรวจสอบ ปรากฏว่า ที่ดินแปลงใดได้เดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์อยู่ในเขตป่าทั้งแปลงหรือบางส่วน ก็ให้เจ้าหน้าที่ที่ดินดำเนินการตรวจสอบต่อไปว่า การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากปรากฏว่าเป็นการออกโดยไม่ชอบ ก็ให้แจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๖๑ (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป ถ้าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงนั้นยังมิได้แจ้งให้แก่ราษฎร กรมที่ดินจะได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ข้อ ๕ การดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นการเฉพาะรายตามมาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในเขตป่าไม้ ซึ่งมีหลักฐาน ส.ค.๑ หรือใบจอง หรือใบเหี้ยบย่ำ หรือตราจอง ให้ปฏิบัติดังนี้

๕.๑ การออกโฉนดที่ดิน ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการไม่น้อยกว่า ๓ คน ประกอบด้วย ป่าไม้จังหวัด หรือผู้แทน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด หรือผู้แทน นายอำเภอท้องที่ หรือผู้แทน และกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควร ร่วมกันออกไปตรวจพิสูจน์ที่ดิน

๕.๒ การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้นายอำเภอหรือ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการไม่น้อยกว่า ๓ คน ประกอบด้วย ป่าไม้อำเภอ หรือผู้ที่ป่าไม้จังหวัดมอบหมาย สำหรับท้องที่ที่ไม่มีป่าไม้อำเภอ เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอ ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง) และกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควรร่วมกันออกไปตรวจพิสูจน์ที่ดิน

๕.๓ การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในท้องที่ที่ได้มีการประกาศยกเลิกอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว ให้นำความใน ข้อ ๕.๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๕.๔ ในการตรวจพิสูจน์การครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ให้คณะกรรมการดำเนินการดังนี้

๕.๔.๑ ให้ตรวจพิสูจน์ว่ามีการปลูกสร้างบ้านเรือน ปลูกไม้ยืนต้น ทำนา ทำไร่ หรือทำประโยชน์อย่างอื่นจริงตามสมควรแก่สภาพของที่ดินในท้องถิ่น ตลอดจนสภาพของกิจการที่ได้ทำประโยชน์

๕.๔.๒ ให้นำหลักฐานอื่น ๆ เช่น รูปถ่ายทางอากาศ (ถ้ามี) ที่คณะกรรมการเห็นสมควร เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

เมื่อคณะกรรมการได้ดำเนินการตามข้อ ๕.๔ แล้ว ให้สรุปข้อเท็จจริง พร้อมความเห็นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ผู้เป็น หัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี ว่าสมควรออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ได้หรือไม่ เพียงใด

การแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๕.๑, ๕.๒ และ ข้อ ๕.๓ กรณี ที่ดินอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ หรือหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือผู้ที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวนั้นร่วมเป็น กรรมการด้วย

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็น หัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี เห็นว่าที่ดินดังกล่าวไม่สมควรออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ก็ให้พิจารณาสั่งการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ข้อ ๖ การประสานงานในการระวางชี้แนวเขตป่าไม้เกี่ยวกับโฉนดที่ดิน หรือ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้ดำเนินการดังนี้

๖.๑ เมื่อกรมที่ดินได้กำหนดแผนดำเนินการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ในท้องที่อำเภอและจังหวัดใด ให้ส่งแผนดำเนินงาน ให้กรมป่าไม้ทราบล่วงหน้าก่อนวันเริ่มต้นปีงบประมาณไม่น้อยกว่า ๓ เดือน หรือทันที ที่ได้รับทราบวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ

๖.๒ เมื่อกรมป่าไม้รับแผนดำเนินการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินหรือ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตามข้อ ๖.๑ แล้ว กรมป่าไม้จะแจ้งแผนการเดินสำรวจ ดังกล่าวให้ป่าไม้เขตและป่าไม้จังหวัดท้องที่ทราบ ให้ฝ่ายที่ดินประสานงานกับป่าไม้เขต

และป่าไม้จังหวัดท้องที่ ก่อนที่จะทำการเดินสำรวจบริเวณที่ใกล้เคียงกับเขตป่าไม้ เพื่อดำเนินการตามข้อตกลงนี้ต่อไป

๖.๓ ในการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่มีแนวเขตติดต่อกับเขตป่า ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ กรมป่าไม้จะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่เป็นข้าราชการระดับ ๒ ขึ้นไป ออกไปสำรวจชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตป่าแทน เมื่อได้ลงชื่อรับรองแนวเขตแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ที่ดินสำนักระวางดั่งกล่าว พร้อมทั้งลงรายละเอียดชื่อเจ้าของที่ดินและจำนวนเนื้อที่ มอบให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้ไว้เป็นหลักฐาน

๖.๔ การรังวัดทำแผนที่เพื่อออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย สอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดิน ซึ่งมีแนวเขตติดต่อกับเขตป่าไม้ กรมป่าไม้ขอมอบหมายให้ป่าไม้จังหวัดหรือผู้ที่ป่าไม้จังหวัดมอบหมาย ซึ่งจะต้องเป็นข้าราชการระดับ ๒ ขึ้นไป ออกไปสำรวจชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตป่าไม้แทน

๖.๕ การตรวจพิสูจน์ที่ดินเพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์เฉพาะราย ตรวจสอบเนื้อที่ แบ่งแยก และรวมหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ซึ่งมีแนวเขตติดต่อกับเขตป่าไม้ กรมป่าไม้ขอมอบหมายให้ป่าไม้อำเภอ หรือผู้ที่ป่าไม้อำเภอ มอบหมาย หรือผู้ที่ป่าไม้จังหวัดมอบหมายสำหรับท้องที่ที่ไม่มีป่าไม้อำเภอ เจ้าหน้าที่ผู้ที่ได้รับมอบหมายจะต้องเป็นข้าราชการระดับ ๒ ขึ้นไป ออกไปสำรวจชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตป่าไม้แทน

๖.๖ เพื่อประโยชน์ในการตรวจพิสูจน์ที่ดินและลงชื่อรับรองเขตที่ดินที่ติดต่อกับเขตป่าไม้ ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา หรือเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอ อำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่ป่าไม้ในการขอดู ขอยืม หรือคัดระวางแผนที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตาม ข้อ ๒.๒ โดยอนุโลม

๖.๗ กรณี ข้อ ๖.๓ ๖.๔ หรือ ข้อ ๖.๕ หากมีแนวเขตที่ดินติดต่อกับเขตอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า กรมป่าไม้ขอมอบหมายให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ หรือหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือผู้ที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าว หรือผู้ที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ หรือหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือผู้ที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวมอบหมาย ซึ่งจะต้องเป็นข้าราชการระดับ ๒ ขึ้นไป ออกไปสำรวจชี้ และลงชื่อรับรองแนวเขตแทน

ข้อ ๗ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของคณะกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่
ที่ต้องออกไปดำเนินการตามข้อตกลงนี้ ให้เบิกจ่ายจากเงินงบประมาณของส่วนราชการ
ที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัด

บันทึกข้อตกลงนี้ทำเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๔

(ลงชื่อ) **ทิวา สรรพกิจ**
(นายทิวา สรรพกิจ)
อธิบดีกรมป่าไม้

(ลงชื่อ) **ผั่น จันทรปาน**
(นายผั่น จันทรปาน)
อธิบดีกรมที่ดิน